

Zalecenia w sprawie praktyk odbywanych przez aplikantów praktyk aplikantów VI rocznika aplikacji uzupełniającej sędziowskiej po 19. zjeździe

Do

Patronów praktyk

oraz Patronów koordynatorów

aplikantów aplikacji uzupełniającej sędziowskiej

Uprzejmie przedstawiam szczegółowy zakres tematyczny, który winien być przedmiotem praktyk aplikantów VI rocznika aplikacji sędziowskiej odbywanych po 19 zjeździe tego rocznika aplikacji. Praktyka ma trwać 2 dni w okresie od 30 marca do 10 kwietnia 2026 r. (jeden dzień praktyki w każdym z dwóch tygodni) i odbywać się w sądzie okręgowym w wydziale cywilnym zajmującym się sprawami procesowymi w I instancji.

Patron praktyki ma obowiązek omówić z aplikantem cel, szczegółowy zakres tematyczny praktyki i jej planowany przebieg oraz zapoznać aplikanta ze swoim stanowiskiem pracy i strukturą organizacyjną jednostki, w której jest zatrudniony.

Patron praktyki powinien w pierwszej kolejności powierzać aplikantowi wykonanie czynności określonych w zaleceniach dotyczących przebiegu praktyki po zjeździe (czynności obowiązkowe), udzielać aplikantowi wskazówek i pomocy przy wykonywaniu tych czynności oraz kontrolować prawidłowość ich wykonania.

Po wykonaniu czynności przez aplikanta należy szczegółowo omówić z nim rezultaty jego pracy, w tym ewentualne uchybienia.

Z uwagi na zakres tematyczny 19 zjazdu, patron praktyki oraz patron koordynator powinni przy pracy z aplikantami poświęcić szczególną uwagę podstawowym **zagadnieniom prawa materialnego**, takim jak:

- 1) ochrona dóbr osobistych, w szczególności:**
  - pojęcie dobra osobistego i prawa osobistego,
  - dobra osobiste osób prawnych,
  - majątkowa i niemajątkowa ochrona dóbr osobistych,

- przesłanka bezprawności naruszenia dobra osobistego oraz okoliczności wyłączające bezprawność takiego naruszenia,
  - roszczenia wynikające z naruszenia dóbr osobistych (o zadośćuczynienie pieniężne, o zapłatę odpowiedniej sumy na cel społeczny, o dopełnienie czynności potrzebnych do usunięcia skutków dokonanego naruszenia dobra osobistego, o zaniechanie działania zagrażającego dobru osobistemu);
- 2)** odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną czynem niedozwolonym (w szczególności: wypadki komunikacyjne, błędy w sztuce lekarskiej, zakażenia szpitalne), w tym:
- przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej,
  - odpowiedzialność na zasadzie winy i na zasadzie ryzyka,
  - przyczynienie się poszkodowanego do powstania i zwiększenia szkody,
  - sposoby naprawienia szkody (*restitutio in integrum*, odszkodowanie, zadośćuczynienie, renta);
  - przesłanki przyznania najbliższym członkom rodziny zmarłego „stosownego odszkodowania” za pogorszenie ich sytuacji życiowej (art. 446 § 3 k.c.);
  - kwalifikacja roszczenia o zadośćuczynienie za krzywdę doznaną wskutek śmierci osoby bliskiej w następstwie zdarzeń zaistniałych przed dniem 3 sierpnia 2008 r.;
  - przesłanki przyznania zadośćuczynienia za naruszenie więzi rodzinnej (art. 446² k.c.);
- 3)** wyłączenie odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną czynem niedozwolonym;
- 4)** przesłanki zmiany wysokości renty (art. 907 § 2 k.c.);
- 5)** zasady odpowiedzialności odszkodowawczej państwa za naruszenie prawa europejskiego.

W zakresie prawa procesowego, szczególną uwagę należy poświęcić zagadnieniom dotyczącym:

- 1)** postępowania dowodowego w sprawach o naruszenie dóbr osobistych oraz o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym, w szczególności znaczeniu dowodu *prima facie*, możliwości i zakresowi wykorzystania materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie karnej, zakresowi związania wyrokiem sądu karnego;
- 2)** oceny akt pod kątem wydania wyroku, z uwzględnieniem różnych rodzajów wyroków (wstępny, częściowy, uzupełniający, zaoczny);
- 3)** rozstrzygania o kosztach sądowych i kosztach procesu;
- 4)** zwolnienia od kosztów sądowych i przesłanek cofnięcia takiego zwolnienia;

- 5)** rozstrzygania o innych elementach wyroku – obligatoryjnych (np. rygor natychmiastowej wykonalności) i fakultatywnych (np. ograniczenie odpowiedzialności pozwanego, tzw. moratorium sędziowskie).

Zaleca się, aby w trakcie praktyki aplikanci zapoznawali się z konkretnymi sprawami z wyżej wymienionego zakresu, brali udział w rozprawach dotyczących tych spraw oraz aby – przy uwzględnieniu trwania praktyki – powierzano im możliwie jak największą liczbę czynności, które utrwalą zdobytą przez nich wiedzę i umiejętności praktyczne, a w szczególności, aby brali czynny udział w przygotowywaniu projektów zarządzeń i orzeczeń wraz z uzasadnieniami.

W trakcie praktyki należy zlecić aplikantowi sporządzenie projektów następujących decyzji procesowych (czynności obowiązkowe):

- 1)** sporządzenie co najmniej jednego projektu wyroku (z rozstrzygnięciem o kosztach procesu) wraz z uzasadnieniem (z zarządzeniami), z tematyki prawa materialnego wskazanej powyżej, ze szczególnym uwzględnieniem spraw, w których przeprowadzono postępowanie dowodowe wymagające szerokiego omówienia w uzasadnieniu;
- 2)** sporządzenie co najmniej dwóch projektów postanowień o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłych z różnych specjalności w sprawach z tematyki prawa materialnego wskazanej powyżej oraz pisma w przedmiocie zlecenia biegłemu sporządzenia opinii.

Ponadto informuję, że przedmiotem sprawdzianu, który aplikanci będą pisać po zakończeniu praktyki będzie sporządzenie - na podstawie spreparowanych akt – projektu orzeczenia z omówieniem lub uzasadnieniem z zakresu problematyki objętej przedmiotowym zjazdem, stąd konieczne jest zwrócenie szczególnej uwagi na nabycie przez aplikantów umiejętności samodzielnego opracowywania projektów orzeczeń wraz z uzasadnieniem w tego rodzaju sprawach.

Kierownik Działu Dydaktycznego
Ośrodka Aplikacji Sędziowskiej
Magdalena Nagaduś
Sędzia